

ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกค้าธนาคารออมสินเขตลำพูน
Factors Causing Non-Performing Loans of Government Savings Bank's
Customers, Lamphun Zonal

ชไมพร เดชกุล¹ และ พรทิพย์ เจริญธีรวิทย์²
Chamaiporn Dechagul¹ and Porntip Tianteeawit²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้สินเชื่อ รวมถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าหนี้ NPL ธนาคารออมสินเขตลำพูน โดยทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างลูกค้าหนี้ NPL ในจังหวัดลำพูน 314 ราย และกลุ่มตัวอย่างลูกค้าหนี้ NPL ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน 86 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา การให้นำหนักความสำคัญของปัจจัยโดยใช้ลิเคิตสเกล

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่เป็นหญิงที่สมรสแล้ว อายุเฉลี่ย 43 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยไม่เกิน 15,000 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อธนาคารประชาชนมากที่สุด รองลงมาเป็นสินเชื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ โดยได้รับวงเงินกู้เฉลี่ยรายละ 579,306 บาท ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้เฉลี่ย 11 ปี กลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยรายละ 484,284 บาท ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อันดับที่ 1 คือด้านลูกหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้มีภาระหนี้สินจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ อันดับที่ 2 คือ ด้านธนาคาร ได้แก่ การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระการผ่อนชำระหนี้เพิ่ม กลุ่มตัวอย่างลูกหนี้ที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี (ก่อนฟ้องศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการขยายระยะเวลาชำระหนี้หรือการขยายระยะเวลาปรับปรุงโครงสร้างหนี้มากที่สุด โดยเงินงวดผ่อนชำระใหม่เฉลี่ยคนละ 3,412 บาทต่อเดือน ส่วนลูกหนี้ที่ถูกดำเนินคดีแล้ว(หลังคำพิพากษาของศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการผ่อนผันชำระหนี้มากที่สุด โดยเงินงวดผ่อนชำระใหม่เฉลี่ยคนละ 3,111 บาทต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เป็นหญิงที่สมรสแล้ว อายุเฉลี่ย 45 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยไม่เกิน 15,000 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อธนาคารประชาชนมากที่สุด รองลงมาเป็นสินเชื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ โดยได้รับวงเงินกู้เฉลี่ยรายละ 546,465 บาท ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้เฉลี่ย 10 ปี กลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยรายละ 435,943 บาท ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อันดับที่ 1 คือด้านลูกหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้มีภาระหนี้สินจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ อันดับที่ 2 คือ ด้านธนาคาร ได้แก่ การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระการผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างลูกหนี้ที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี(ก่อนฟ้อง

ศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการขยายระยะเวลาชำระหนี้หรือการขยายระยะเวลาปรับปรุงโครงสร้างหนี้มากที่สุด โดยเงินงวดผ่อนชำระใหม่เฉลี่ยคนละ 2,766 บาทต่อเดือน ส่วนลูกหนี้ที่ถูกดำเนินคดีแล้ว(หลังคำพิพากษาของศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการผ่อนผันชำระหนี้มากที่สุด โดยเงินงวดผ่อนชำระใหม่เฉลี่ยคนละ 2,820 บาทต่อเดือน

คำสำคัญ: หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ ลูกหนี้ NPL; ธนาคารออมสินเขตลำพูน

ABSTRACT

This study aims to examine loan use behavior and causes of non- performing loans of the Government Savings Bank's customers, as well as the troubled debt restructuring process implemented by the Bank. It is confined to the operation of Lamphun Region Government Savings Bank. The needed information was collected by means of questionnaire from 400 samples of NPL customers of the Bank which can be distinguished into 314 NPL customers In Lamphun Province and 86 NPL customers in Mae Hong Son Province. The analysis was based on the results of descriptive statistics, Likert scale for weighting the importance of NPL causative factors.

The study on the Lamphun sample group found that the typical NPL customers can be described as female, married, 43 years old on the average, with bachelor's degree education, employed as civil servant, and having average monthly income less than 15,000 baht. The majority of samples in this group made borrowing from GSB's People Bank Loan Project, followed by Career Group Development Loan Project. On the average, they received the loan limit at 579,306 baht per person with about 11 years' loan repayment period and presently have an NPL debt burden of 484,284 baht per person. The most common factor causing their NPL was found to be on the part of customers themselves from the fact that most of them borrowed substantial amount of money from both formal and informal loan providers; while the next most common factor was on the part of the bank which had increased the interest rate and hence increased the size of loan repayment installment and the customers' debt burden. Those NPL debtors who had not yet been filed for legal procedure sought to enter debt restructuring arrangement with the GSB in most cases by extending the term of loan maturity or extending the debt restructuring period and now they are paying the new level of repayment installment at 3,412 baht per month per person on the average. Meanwhile, those NPL debtors who had been ruled by the court for their defaults sought to enter debt restructuring arrangement with the GSB in most cases by

debt settlement and now paying the new level of repayment installment at 3,111 baht per month per person on the average.

The findings on Mae Hong Son sample group revealed that most NPL customers are characterized as female, married, 45 years old on the average, with bachelor's degree education, employed as civil servant, and having average income no more than 15,000 baht per month. Most of them made borrowing from the GSB's People Bank Loan Project, followed by the Career

Group Development Loan Project. Each of them was granted a loan limit averagely at 546,465 baht with about 10 years' loan repayment period and presently has an NPL outstanding balance of 435,943 baht. The most common cause of NPL was found on the part of the borrowers from the fact that they had borrowed substantial amount of money from both formal and informal loan providers and the next most common cause was on the part of the bank which had increased the interest rate that consequently increased the size of loan repayment installment and the customers' debt burden. Those NPL debtors who had not yet been filed for legal procedure sought to enter the debt restructuring arrangement with the GSB mostly by extending the term of loan maturity or by extending the debt restructuring period and now are paying a new level of loan repayment averagely at 2,766 baht per month per person. Meanwhile, those NPL debtors who had been ruled by the court for their defaults sought to enter the debt restructuring process of the GSB in most cases by debt settlement arrangement, and now they are paying a new level of loan repayment at 2,820 baht per month per person on the average.

Keyword: Non Performing Loans (NPL), Government Savings Bank

ที่มาและความสำคัญ

ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการเงินที่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง ให้บริการรับฝากเงินและสินเชื่อแก่บุคคลทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อแก่บุคคลรายย่อย ประชาชนฐานรากและภาคธุรกิจ เมื่อให้สินเชื่อไปแล้ว ย่อมส่งผลให้ธนาคารออมสินมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loans : NPL) หรือ ลูกหนี้ NPL โดยในช่วงระหว่าง ปี 2558-2559 ลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นจาก 30,872 ล้านบาท ในปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 38,720 ล้านบาท ในปี 2559 โดยมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.1 เป็น 20.4 (ธนาคารออมสิน, 2559)

ธนาคารออมสินเขตลำพูน ดูแลพื้นที่ครอบคลุม 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูนและจังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อพิจารณาจำนวนเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้สุทธิของธนาคารออมสินเขตลำพูน ระหว่างปี 2558-2560 พบว่าเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้สุทธิมีจำนวนลดลงจาก 13,902 ล้านบาท ณ เดือนธันวาคม ปี 2558 เป็น 13,238 ล้าน

บาท ณ เดือนธันวาคม ปี 2559 และ ณ เดือนเมษายน ปี 2560 ลดลงเหลือ 12,976 ล้านบาท ตามลำดับ (ธนาคารออมสิน, 2560)

เมื่อพิจารณาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตลำพูน จะพบว่า มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น โดยจำนวนรายเพิ่มขึ้นจาก 1,842 ราย ณ เดือนธันวาคม ปี 2558 เป็น 2,225 ราย ณ เดือนธันวาคม ปี 2559 และ ณ เดือนเมษายน ปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็น 2,508 ราย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นจาก 265.11 ล้านบาท ณ เดือนธันวาคม ปี 2558 เป็น 353.37 ล้านบาท ณ เดือนธันวาคม ปี 2559 และ ณ เดือนเมษายน ปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็น 419.79 ล้านบาท ตามลำดับ (ธนาคารออมสิน, 2560)

ตารางที่ 1.1 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตลำพูน ปี 2558-2560

เขตลำพูน	ธ.ค. ปี 2558		ธ.ค. ปี 2559		เม.ย. ปี 2560	
	ราย	ล้านบาท	ราย	ล้านบาท	ราย	ล้านบาท
จังหวัดลำพูน	1,478	202.20	1,778	271.72	1,967	328.41
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	364	62.91	447	81.65	541	91.38
รวมเขตลำพูน	1,842	265.11	2,225	353.37	2,508	419.79

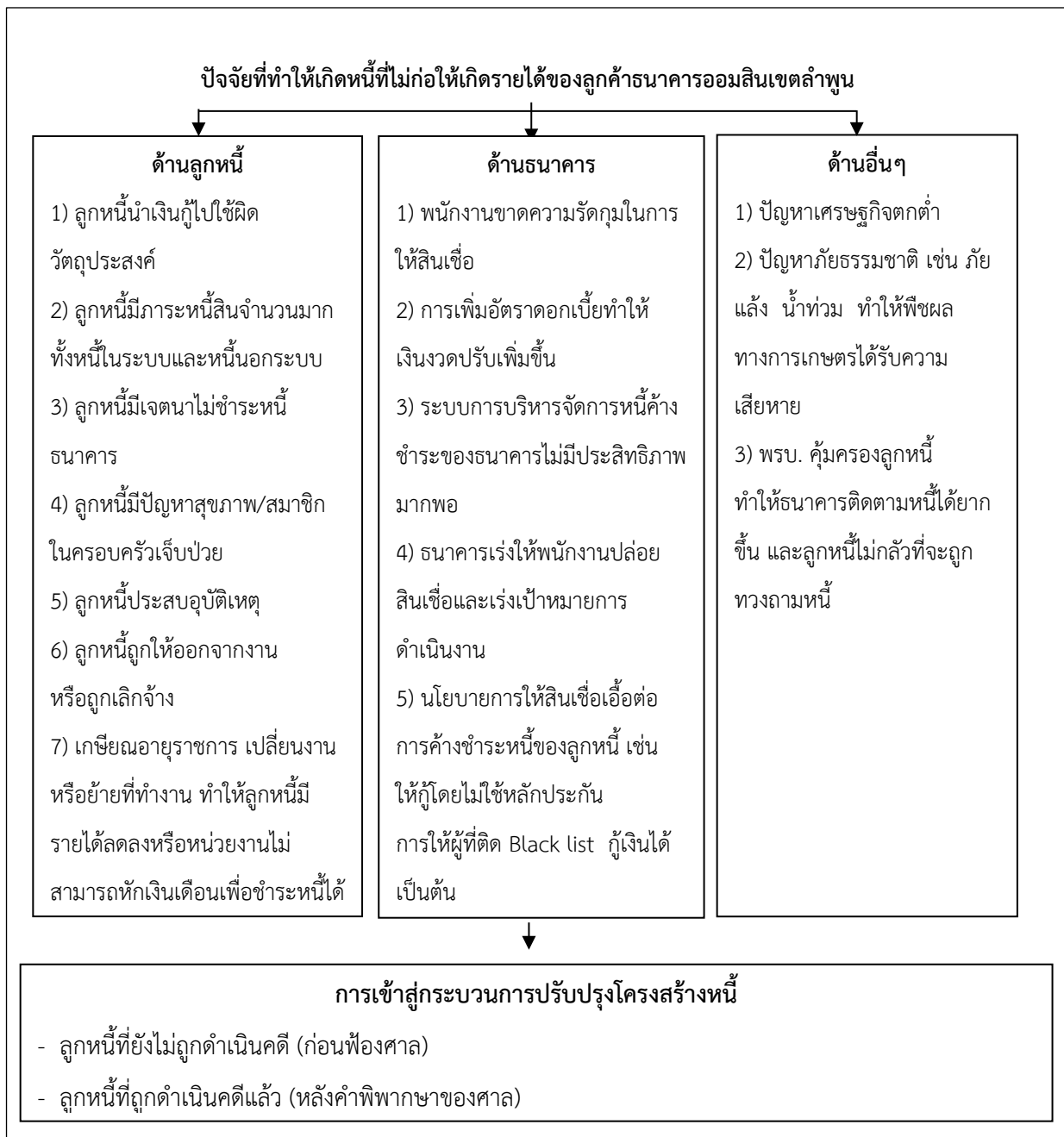
จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตลำพูน มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น โดยเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนรายและจำนวนเงิน ดังนั้น ในที่นี้จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตลำพูน รวมไปถึงการศึกษากระบวนการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตลำพูน ซึ่งผลจากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อธนาคารออมสิน ในการหาแนวทางแก้ไขและบริหารจัดการหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้สินเชื่อของลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูน
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูน
- 3) เพื่อศึกษากระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาจากปัจจัยทางด้านใด ได้แก่ ด้านลูกหนี้ ด้านธนาคาร หรือด้านอื่นๆ นอกจากนี้ยังทำการศึกษาว่าเมื่อลูกหนี้เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แล้ว ลูกหนี้จะเลือกวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในรูปแบบใด

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ คือ ลูกหนี้ค้างชำระที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตลำพูน จำนวน 2,508 ราย (ตารางที่ 1.3) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจะใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

โดยกำหนดให้

$$n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (0.05)}$$

เมื่อนำมาแทนค่าจะได้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{2,508}{1+2,508 (0.05)^2}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 399.84$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะกำหนดจำนวน 400 ราย โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของลูกหนี้ NPL ธนาคารออมสินเขตลำพูน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างลูกหนี้ NPL จังหวัดลำพูน จำนวน 314 ราย และลูกหนี้ NPL จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 86 ราย โดยจะทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ณ ที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ธนาคารออมสินเขตลำพูน	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา		
	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
จังหวัดลำพูน	1,967	78	314
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	541	22	86
รวม	2,508	100	400

วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาพฤติกรรมในการใช้สินเชื่อของลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูนประกอบด้วยประเภทสินเชื่อ วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ เงินงวด ระยะเวลาผ่อนชำระหนี้คืน ความถี่ในการผ่อนชำระ (รายเดือน/รายปี) และประเภทหลักประกัน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. การศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1) ด้านลูกหนี้ ประกอบด้วย ลูกหนี้ที่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ลูกหนี้มีภาระหนี้สินจำนวนมาก ทั้งภาระหนี้ในระบบและภาระหนี้นอกระบบ ลูกหนี้มีเจตนาไม่ชำระหนี้ธนาคาร ลูกหนี้ประสบปัญหาสุขภาพ สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย ลูกหนี้ประสบอุบัติเหตุ ลูกหนี้ถูกให้ออกจากงานหรือถูกเลิกจ้าง และลูกหนี้เกษียณอายุราชการ เปลี่ยนงานหรือย้ายที่ทำงาน

2) ด้านธนาคาร ประกอบด้วย พนักงานขาดความรัดกุมในการให้สินเชื่อ การปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทำให้เงินงวดที่ต้องผ่อนชำระปรับเพิ่มขึ้น ระบบการบริหารจัดการหนี้ค้างชำระของธนาคารไม่มี

ประสิทธิภาพมากพอ ธนาคารเร่งให้พนักงานปล่อยสินเชื่อและเร่งเป้าหมายการดำเนินงาน และนโยบายการให้สินเชื่อเอื้อต่อการค้างชำระหนี้ของลูกค้า

3) ด้านอื่นๆ ประกอบด้วย ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาภัยธรรมชาติ และ พรบ.คุ้มครองลูกหนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยหลักและปัจจัยย่อย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยค่าความถี่และร้อยละ

3. การศึกษากระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูน โดยให้ลูกหนี้เลือกเงื่อนไขในการเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามสถานะบัญชีของลูกค้าหนี้ได้แก่ ลูกหนี้ที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี (ก่อนฟ้องศาล) และลูกหนี้ที่ถูกดำเนินคดีแล้ว (หลังคำพิพากษาของศาล)

นอกจากนี้ยังทำการศึกษาพฤติกรรมการผัดผ่อนชำระหนี้หลังจากเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยค่าความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 43 ปี จบการศึกษา ในระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ทำงานเฉลี่ย 1 คน พักอยู่อาศัยในบ้านของตนเอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ และมีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 45 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ทำงานเฉลี่ย 1 คน พักอยู่อาศัยในบ้านของตนเองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการและมีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท

2. พฤติกรรมในการใช้สินเชื่อของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นลูกค้ำธนาคารเฉลี่ย 8 ปี ทุกคนเลือกใช้บริการสินเชื่อของธนาคาร โดยเลือกใช้สินเชื่อธนาคารประชาชนมากที่สุด วัตถุประสงค์ในการกู้เงินส่วนใหญ่เพื่อนำไปอุปโภค บริโภค วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติเฉลี่ยคนละ 579,306 บาท ส่วนใหญ่เลือกผ่อนชำระเป็นรายเดือน เงินงวดผ่อนชำระเฉลี่ยเดือนละ 6,140 บาท ระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้เฉลี่ย 11 ปี ใช้บุคคลค้ำประกันมากที่สุด บุคคลค้ำประกันเฉลี่ย 2 คน จำนวนหนี้ค้างชำระ (ภาระหนี้ NPL) เฉลี่ยคนละ 484,284 บาท ระยะเวลาค้างชำระเฉลี่ย 9 เดือน

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นลูกค้ำธนาคารเฉลี่ย 8 ปี ทุกคนเลือกใช้บริการสินเชื่อของธนาคาร โดยเลือกใช้สินเชื่อธนาคารประชาชนมากที่สุด วัตถุประสงค์ในการกู้เงินส่วนใหญ่เพื่อนำไปอุปโภค บริโภค วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติเฉลี่ยคนละ 546,465 บาท ส่วนใหญ่เลือกผ่อนชำระเป็นรายเดือน เงินงวดผ่อนชำระเฉลี่ยเดือนละ 6,314 บาท ระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้เฉลี่ย 10 ปี ใช้บุคคลค้ำประกันมากที่สุด บุคคลค้ำประกันเฉลี่ย 2 คน จำนวนหนี้ค้างชำระ (ภาระหนี้ NPL) เฉลี่ยคนละ 435,943 บาท ระยะเวลาค้างชำระเฉลี่ย 10 เดือน

3. ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำพูนพบว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อันดับที่ 1 คือ ปัจจัยด้านลูกหนี้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.46 (มีผลระดับปานกลาง) ประกอบด้วยลูกหนี้มีภาระหนี้สินจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบมีผลมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ ปัจจัยด้านธนาคาร ประกอบด้วย การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระการผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้นมีผลมากที่สุด

2) กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อันดับที่ 1 คือ ปัจจัยด้านลูกหนี้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.47 (มีผลระดับปานกลาง) ประกอบด้วยลูกหนี้มีภาระหนี้สินจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบมีผลมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ ปัจจัยด้านธนาคาร ประกอบด้วย การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระการผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้นมีผลมากที่สุด

นอกจากนี้ยังทำการศึกษาปัจจัยที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำแนกตามระดับรายได้และภาระหนี้ NPL ของกลุ่มตัวอย่างทั้งในจังหวัดลำพูนและจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 สรุปปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกหนี้ NPL ของธนาคารออมสินเขตลำพูน

กลุ่มตัวอย่าง	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2	
	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย
1. จังหวัดลำพูน				
1.1 ภาพรวม 314 ราย	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.46)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.05)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น
1.2 จำแนกตามรายได้				
- ไม่เกิน 15,000 บาท/เดือน	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.25)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.18)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น
- มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.62)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 1.96)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น
1.3 จำแนกตามภาระหนี้ NPL				
- ไม่เกิน 200,000 บาท	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.44)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.08)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น
- มากกว่า 200,000 บาท	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.50)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.01)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 1.3 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	อันดับที่ 1		อันดับที่ 2	
	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย
2. จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2.1 ภาพรวม 86 ราย	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.47)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.10)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น
2.2 จำแนกตามรายได้ - ไม่เกิน 15,000 บาท/เดือน	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.42)	พนักงานธนาคารขาดความรัดกุมในการให้สินเชื่อ	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 1.94)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ
- มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.79)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 1.91)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น
2.3 จำแนกตามภาระหนี้ NPL - ไม่เกิน 200,000 บาท	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 2.27)	ธนาคารเร่งให้พนักงานปล่อยสินเชื่อและเร่งเป้าหมายการดำเนินงาน	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.24)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ
- มากกว่า 200,000 บาท	ด้านลูกหนี้ (คะแนนเฉลี่ย 2.76)	ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบ	ด้านธนาคาร (คะแนนเฉลี่ย 1.89)	การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยทำให้เงินงวดปรับเพิ่มขึ้นและลูกหนี้ต้องรับภาระผ่อนชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น

4. กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำพูนและจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี(ก่อนฟ้องศาล) ส่วนใหญ่เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการขยายระยะเวลาชำระหนี้มากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกดำเนินคดีแล้ว(หลังคำพิพากษาของศาล) ส่วนใหญ่เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการผ่อนผันชำระหนี้มากที่สุด

สรุป

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่เป็นหญิงที่สมรสแล้ว มีอายุเฉลี่ย 43 ปี อาชีพรับราชการ มีภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยรายละ 484,284 บาท กลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี(ก่อนฟ้องศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการขยายระยะเวลาชำระหนี้มากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกดำเนินคดีแล้ว(หลังคำพิพากษาของศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการผ่อนผันชำระหนี้มากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เป็นหญิงที่สมรสแล้ว มีอายุเฉลี่ย 45 ปี อาชีพรับราชการ มีภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยรายละ 435,943 บาท กลุ่มตัวอย่างที่ถูกดำเนินคดีแล้ว(หลังคำพิพากษาของศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการผ่อนผันชำระหนี้มากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี(ก่อนฟ้องศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารออมสินโดยวิธีการขยายระยะเวลาชำระหนี้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดหนี้ NPL มากที่สุด เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้สินจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ ดังนั้น ธนาคารออมสินควรให้ความสำคัญต่อรายได้ปัจจุบันและภาระหนี้สินเดิมก่อนกู้เงินของลูกค้านี้ ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเครดิตทุกครั้งและควรสอบถามข้อมูลภาระหนี้นอกระบบของลูกค้าทุกราย ก่อนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

2. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มตัวอย่างที่มีภาระหนี้ NPL ไม่เกิน 200,000 บาท แสดงความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ NPL มากที่สุด มาจากธนาคารออมสินขาดความรัดกุมในการพิจารณาสินเชื่อ และธนาคารเร่งให้พนักงานปล่อยสินเชื่อและเร่งเป้าหมายการดำเนินงาน ดังนั้น การพิจารณาสินเชื่อของธนาคารออมสิน จึงควรมีความรอบคอบมากยิ่งขึ้น ไม่ควรมุ่งเน้นเป้าหมายในการดำเนินงานมากเกินไป

3. จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าที่ยังไม่ถูกดำเนินคดี(ก่อนฟ้องศาล) ทั้งในจังหวัดลำพูนและจังหวัดแม่ฮ่องสอน เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยวิธีการขยายระยะเวลาชำระหนี้มากที่สุด และลูกค้าที่ถูกดำเนินคดีแล้ว(หลังคำพิพากษาของศาล) เลือกเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยวิธีการผ่อนผันชำระหนี้มากที่สุด ดังนั้น ธนาคารออมสินจึงควรมีนโยบายนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ธนาคารออมสิน. (2560). รายงานประจำปี 2559 . สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2560 จาก www.gsb.or.th